

ČESKÁ ŠKOLNÍ INSPEKCE

Oblastní pracoviště

Střední Čechy

Inspekční zpráva

Základní škola Budiměřice

Budiměřice 28 288 02 Nymburk

Identifikátor školy: 600 050 963

Zřizovatel: Obec Budiměřice

Školský úřad Nymburk, Komenského 1254, 288 01 Nymburk

Termín konání orientační inspekce: 22. a 23. září 1999

Čj.	036 290/99-2453
Signatura	oc6bt102

HODNOCENÍ KVALITY VZDĚLÁVÁNÍ

Český jazyk, německý jazyk, matematika, tělesná výchova

Výchovně-vzdělávací práce školy vychází ze vzdělávacího programu Základní škola schváleného MŠMT ČR pod č. j. 16 847/96-2. Časová dotace hodin ve sledovaných předmětech je v souladu s učebním plánem uvedeného vzdělávacího programu. Obsah učiva odpovídal učebním osnovám, standardu vzdělávání a aktuálnímu složení tříd. Rovněž cíle výuky (většinou opakování a procvičování učiva předcházejících ročníků) a její průběh byly přiměřené schopnostem žáků. Vyučující německého jazyka a tělesné výchovy neměla vypracován tematický a časový plán probíraného učiva. Nebylo také provedeno důsledné projednání návaznosti výuky německého jazyka s vyučujícími v pátém ročníku ZŠ v Nymburce, Komenského ulici.

Všichni učitelé jsou informováni o žácích se specifickými vývojovými poruchami učení (téměř 25 % z počtu žáků) a pracují s nimi dle metodického pokynu MŠMT ČR č. j. 16 138/98.

Plánování a příprava výuky jsou vynikající v českém jazyce a v matematice, dobré v německém jazyce a v tělesné výchově.

Ze tří pedagogických pracovníků mají dva předepsanou odbornou a pedagogickou způsobilost pro vyučování na I. stupni základní školy. Vzhledem k tomu, že jeden z nich učí již jako důchodce a druhý může kdykoliv o důchod požádat je nutné, aby zřizovatel přijal co nejdříve opatření k zajištění výuky učitelů v produktivním věku (přidělení služebního bytu).

Vychovatelka školní družiny vyučuje německý jazyk, tělesnou, hudební a výtvarnou výchovu a pracovní činnosti. Nemá žádnou odbornou ani pedagogickou způsobilost. Dálkově studuje učitelství zdravotních a sociálních předmětů pro střední odborné školy na Pedagogické fakultě univerzity Palackého v Olomouci. Časté střídání vychovatelek ve školní družině, které většinou vyučovaly i cizí jazyk, ovlivňovalo kvalitu této výuky.

Prostorové podmínky ve školní budově jsou, vzhledem k počtu dětí ve třídách, velmi dobré. Vybavení a uspořádání obou učeben a malé tělocvičny, odpovídá základním hygienickým normám. Na školním hřišti chybí u doskočiště pro skok daleký odrazové břevno a rovný rozběh. Technické podmínky pro výuku tělesné výchovy na místním fotbalovém hřišti jsou dobré.

Podle vyjádření ředitelky je škola dobře vybavena staršími typy učebních pomůcek a didaktické techniky. Na jejich pravidelnou modernizaci nemá finanční prostředky. Výjimku tvoří školní knihovna, která je však žáky málo využívána.

Všichni vyučující dodržují zásady psychohygieny (během vyučování respektují individuální zvláštnosti dětí, umožňují jim relaxaci na školním dvoře a hřišti o velkých přestávkách, škola zajišťuje pitný režim). Rozvrh hodin je sestaven dle zásad uvedených ve vyhlášce MŠMT ČR č. 291// 1991 Sb., o základní škole, ve znění pozdějších předpisů.

Personální a materiálně-technické podmínky výuky jsou dobré.

Základní společnou organizační formou, vyplývající z charakteru málotřídní školy, bylo v hodinách českého jazyka a matematiky pravidelné střídání samostatné práce a přímé práce pod vedením učitele v jednotlivých odděleních. Organizační pokyny byly v těchto hodinách jasné, srozumitelné a přiměřené věku žáků. Při samostatné práci mohli žáci pracovat individuálním tempem. Učivo bylo žákům interpretováno (až na drobné terminologické nepřesnosti) věcně správně. Nebyly použity metody založené na spolupráci žáků při řešení zadaného problému.

Hodiny se od sebe odlišovaly rozmanitostí vyučovacích metod (a v závislosti na nich i prostorem pro samostatné aktivní učení), zohledňováním individuálních potřeb a schopností žáků, využíváním dalších zdrojů informací, efektivností využití času pro vyučování. Zatímco u jednoho vyučujícího převládaly metody podporující globální přístup k probírané látce, rozvoj logického myšlení, samostatné tvoření různých alternativ při řešení daného úkolu, druhý vyučující kladl, během přímé práce se žáky, důraz na frontální způsob procvičování látky, při samostatné práci neposkytl včas potřebnou pomoc a neprováděl diferenciaci náročnosti úkolů podle schopností žáků.

K pozitivům hodiny německého jazyka patřila práce s textem nahraným na kazetě rodilým mluvčím, užívání vlastních slovníků při samostatné aplikaci učiva, dostatek časového prostoru při jeho procvičování. Větší důraz však měl být kladen na opravování výslovnosti žáků, užívání cizího jazyka vyučující (má maturitu z německého jazyka) pro běžné pracovní pokyny a používání různějších metod podporujících osvojení a zapamatování učiva.

Struktura hodiny tělesné výchovy měla obvyklou formu. Pozitivem byl dostatek náčiní a malá časová ztráta při přesunu dětí ze školy na hřiště. Organizace některých částí hodiny však negativním způsobem ovlivňovala efektivitu cvičení.

Z hlediska organizace, forem a metod výuky hodnotím jednu hodinu českého jazyka jako velmi dobrou, jednu hodinu jako dobrou, obě hodiny matematiky jako velmi dobré, hodinu německého jazyka a hodinu tělesné výchovy jako dobré.

Při řešení samostatné práce poskytovali všichni učitelé žákům individuální pomoc. Velmi častá pochvala byla hlavní formou průběžného a závěrečného hodnocení. Kromě toho jedna učitelka používala ve svých hodinách ke zvýšení motivace herní a soutěživé prvky. Vyučující chápou chyby žáků jako zcela přirozený prvek procesu učení, trpělivě chyby opravují a vysvětlují. Hodnocení pomocí klasifikace nebylo v hodinách použito.

V rámci ročníků nebyla prováděna vnitřní diferenciacie podle schopností zejména slabších žáků. V úvodní části hodin chyběla vstupní motivace a také ne vždy byli žáci vedeni k bezprostřední sebekontrolě. Minimální byla také motivace aktualizací učiva příklady z praxe a návazností na denní zkušenosti žáků.

Účinnost motivace a způsobů hodnocení žáků ve vyučovacím procesu byla v jedné hodině českého jazyka, v jedné hodině matematiky a v hodině tělesné výchovy hodnocena jako velmi dobrá, ve zbývajících hodinách jako dobrá.

Záměrné a soustavné rozvíjení základních komunikativních dovedností žáků (odpovědi celou větou, formulace vlastních myšlenek, zdůvodňování jevů při kontrole samostatné práce, obhájení vlastního názoru) jsem zaznamenal pouze v jedné hodině českého jazyka, v jedné hodině matematiky a v hodině německého jazyka.

Komunikace mezi žáky a učiteli je založena na vzájemné důvěře a respektování pravidel jak školního řádu tak i základů společenského chování. Nežádoucí projevy žáků řeší učitelé domluvou a napomenutím. V této souvislosti oceňuji zejména práci se žáky prvního ročníku, kteří pomalu získávají návyky školáků. Verbální a neverbální komunikace učitelů byla velmi dobrá. Většina žáků měla pozitivní vztah k výuce.

Úroveň spolupráce a komunikace mezi žáky navzájem a mezi žáky a učiteli hodnotím jako velmi dobrou ve výše uvedených hodinách. V ostatních hodinách jako dobrou.

Hodnocení kvality vzdělávání

Jedna hodina českého jazyka byla celkově hodnocena jako velmi dobrá, druhá hodina českého jazyka jako dobrá.

Obě hodiny matematiky byly celkově hodnoceny jako velmi dobré.

Hodina německého jazyka a hodina tělesné výchovy byly hodnoceny jako dobré.

Na základě sledovaných hodin a porovnání prospěchu 10 žáků ve čtvrtém ročníku v ZŠ v Budiměřicích s jejich výsledky v pátém ročníku v ZŠ v Nymburce, Komenského ulici lze konstatovat, že kvalita vzdělávání zejména v českém jazyce a v matematice má velmi dobrou úroveň. O dobré práci místní školy svědčí i fakt, že jedna bývalá žákyně byla po absolvování pátého ročníku přijata ke studiu v primě gymnázia.

HODNOCENÍ KVALITY ŘÍZENÍ

Plánování

Priority koncepce, kterou ředitelka vypracovala při svém nástupu do funkce jsou:

- v rámci schváleného vzdělávacího programu poskytnout žákům solidní základy k dalšímu vzdělávání
- dbát na rozvíjení kladných mezilidských vztahů a osobnosti žáků
- pečovat o talentované děti a poskytovat maximální pomoc žákům se specifickými vývojovými poruchami učení
- vytvořit podmínky pro to, aby žáci i učitelé byli rádi ve škole

Základní osnovu celoročního plánu práce tvoří akce, které se cyklicky v každém školním roce opakují. Ty jsou potom operativně doplňovány v průběhu školního roku o další akce podle aktuálních nabídek a situace ve škole i v obci. Celoroční plán a kontrola jeho plnění mají formu zápisů z jednání pedagogických rad. Závěrečný přehled mimoškolní činnosti poskytují také výroční zprávy o činnosti školy.

Plánování má velmi dobrou úroveň.

Organizování

V zápisech z pedagogických rad před zahájením nového školního roku jsou rovněž blíže určeny ty kompetence pedagogických pracovníků, které jsou obecně stanoveny v pracovním řádu a v pracovních smlouvách. V případě dlouhodobější nepřítomnosti ředitelky je organizací života školy pověřen jiný pedagogický pracovník.

Všechny potřebné informace jsou uvnitř školy předávány ústní formou v průběhu dne, nebo jsou zveřejněny na nástěnce. Rodiče jsou informováni o prospěchu a chování svých dětí na pravidelných třídních schůzkách či individuálních konzultacích kdykoliv toho situace vyžaduje. Organizaci života školy pozitivně ovlivňuje i pravidelná spolupráce s mateřskou školou, místní pobočkou Českého červeného kříže, se zřizovatelem, školským úřadem a sponzory.

Ředitelka školy vydává, ve smyslu § 3 odstavce 2 zákona č. 564/1990 Sb., o státní

správě a samosprávě ve školství, ve znění pozdějších předpisů, pouze rozhodnutí o odkladu povinné školní docházky. Podkladová dokumentace pro tato rozhodnutí je v souladu s § 34 odstavcem 2 zákona č. 29/1984 Sb., o soustavě základních a středních škol (školský zákon), ve znění pozdějších předpisů. Vlastní formu rozhodnutí nebylo možno posoudit, protože ve škole nejsou založeny jejich kopie.

Výroční zprávy o činnosti školy sice poskytují dostatek základních informací o škole, ale nejsou využity pro její sebehodnocení .

Organizování výchovně-vzdělávací práce školy má rovněž velmi dobrou úroveň.

Vedení a motivování pracovníků

Všechna další rozhodnutí, která nejsou určena výše citovaným zákonem, provádí ředitelka školy po konzultacích se všemi pracovníky školy. Důsledkem tohoto participativního stylu řízení je naplnění jednoho ze záměrů stanovených v koncepci řízení školy - pracovní atmosféra založená na vzájemné důvěře a spolupráci.

K motivování pracovníků má ředitelka školy více morálních než finančních prostředků. Minimální osobní ohodnocení jsou přiznána podle kritérií se kterými byli všichni pracovníci seznámeni. Ředitelce chybějí finanční prostředky na přidělování mimořádných odměn, které si učitelé, vzhledem k velkému počtu mimoškolních akcí nad rámec úvazků, zaslouží.

Systém vedení a motivování pracovníků je velmi dobrý.

Kontrolní mechanismy

Kontrolu práce pedagogických a provozních zaměstnanců provádí ředitelka prakticky každý den při neformálních pracovních setkáních. V předmětech, které vyučuje vychovatelka školní družiny vykonala ředitelka ve šk. r. 1998/1999 celkem sedm hospitací. Vzhledem k tomu, že tato pracovnice nemá žádnou odbornou ani pedagogickou způsobilost doporučuji systém následných hospitací rozšířit. Dále doporučuji odbornou konzultaci i při vypracování tematických a časových plánů hospitovaných předmětů.

Kontrolu studijních výsledků žáků ředitelka jako vyučující provádí přirozeně také každý den. Ve své třídě běžnými prostředky hodnocení a o výsledcích žáků druhé třídy je informována při zmíněných setkáních. Důležitou zpětnou vazbu poskytují i dobré výsledky žáků ve sportovních, výtvarných a matematických soutěžích a informace o prospěchu žáků v pátém ročníku spádové základní školy v Nymburce.

Kontrolu čerpání prostředků přidělených ze státního rozpočtu provádí ekonomické oddělení školského úřadu. Ke způsobu hospodaření s těmito prostředky nemá žádné výhrady.

Kontrolní systém má běžnou, dobrou úroveň.

Hodnocení kvality řízení

Na základě hodnocení všech předcházejících částí lze konstatovat, že řízení školy má celkově velmi dobrou úroveň.

DALŠÍ VÝZNAMNÁ ZJIŠTĚNÍ

- Do školní družiny je zařazeno 25 dětí. Činnost školní družiny vhodným způsobem doplňuje výchovně-vzdělávací práci školy a splňuje požadavek rodičů na zajištění péče o děti před jejich příchodem z práce. Dokumentace školní družiny je vedena v souladu s § 9 odstavcem 1 vyhlášky MŠMT ČR č. 87/1992 Sb., o školních družinách a školních klubech.
- Od šk. r. 1996/1997 došlo k podstatnému nárůstu mimoškolních akcí, které pozitivním způsobem ovlivňují speciální kompetence a všeobecnou kulturnost žáků, prezentaci školy na veřejnosti a vhodným způsobem doplňují základní učivo.

VÝČET DOKLADŮ, O KTERÉ SE INSPEKČNÍ ZJIŠTĚNÍ OPÍRÁ

- Výroční zprávy o činnosti školy a výroční zprávy o hospodaření školy z let 1996/1997 až 1998/1999.
- Povinná dokumentace školy dle § 38a zákona č. 29/1984 Sb., o soustavě základních a středních škol (školský zákon) ve znění pozdějších předpisů.
- Dotazník pro ředitelku školy zadaný před inspekcí.
- Hodnocení dosavadní práce, které ředitelka školy vypracovala v rámci rekonkursu v roce 1996.
- Hospitační záznamy ředitelky školy.
- Katalogové listy žáků ZŠ v Budiměřicích, kteří odešli do pátého ročníku ZŠ v Nymburce, Komenského ulici ve šk. r. 1996/1997 až 1998/1999.
- Vlastní hospitační záznamy.
- Pracovní sešity žáků z českého jazyka a matematiky.

ZÁVĚR

Pozitiva:

- Zajištění pravidelných odborně vedených nácviků pro děti se specifickými vývojovými poruchami učení.
- Každoročně velký počet vlastních akcí, které výrazným způsobem ovlivňují speciální dovednosti a všeobecnou kulturnost žáků.
- Úspěchy žáků v soutěžích vyhlášených MŠMT ČR a jinými subjekty.
- Veřejně prospěšná práce dětí a jednání se sponzory.

Negativa:

- Škola nemá prostředky na pravidelné doplňování a modernizaci učebních pomůcek.
- Rovněž chybí více prostředků k výraznému odměňování pracovníků.
- Drobné administrativní chyby v práci ředitelky školy.

Doporučení:

- Projednat s ředitelem a vyučujícími německého jazyka v pátém ročníku ZŠ v Nymburce Komenského ulici návaznost učiva na čtvrtý ročník ve smyslu Souboru pedagogicko-organizačních informací MŠMT ČR pro šk. r. 1999/2000.

- Zakládat kopie rozhodnutí ředitelky školy o odkladu povinné školní docházky. Po nástupu žáka do školy budou přílohou katalogového listu.
- Konzultovat s vychovatelkou školní družiny tematické a časové plány pro ty předměty, které vyučuje.
- Výroční zprávy o činnosti školy využívat i jako prostředek sebehodnocení.
- Upozornit zřizovatele školy na nutnost zajištění bytu pro učitele v produktivním věku jako nezbytného předpokladu k tomu, aby škola setrvala v obci i v budoucnosti.

Základní škola v Budiměřicích plní velmi dobře své poslání při výchově a vzdělávání svěřených žáků. Všichni pokračují bez problémů a se srovnatelnými výsledky ve školní práci i na druhém stupni základní školy v Nymburce. Řízení školy je i přes uvedené drobné nedostatky efektivní.

Finanční prostředky přidělené ze státního rozpočtu jsou vzhledem k účelu jejich poskytnutí a vzhledem ke schváleným učebním dokumentům využívány rovněž efektivně.

Razítko

Školní inspektor:

Jaroslav Richter v.
r.

V Nymburce dne 28. září 1999

Datum převzetí inspekční zprávy: 29. září 1999

Razítko

Marcela Dvořáková v. r.
Podpis ředitelky

Předmětem inspekce bylo dílčí zhodnocení činnosti školy dle § 18 odst. 3, 4 zákona ČNR č. 564/1990 Sb., o státní správě a samosprávě ve školství, ve znění pozdějších předpisů.

Dle § 19 odst. 8 téhož zákona může ředitelka školy podat připomínky k obsahu inspekční zprávy České školní inspekci do 14 dnů po jejím obdržení. Připomínky k obsahu inspekční zprávy jsou její součástí.

Hodnotící stupnice

Stupeň	Širší slovní hodnocení
Vynikající	Zcela mimořádný, příkladný
Velmi dobrý	Výrazná převaha pozitiv, drobné a formální nedostatky, nadprůměrná až spíše nadprůměrná úroveň
Dobrý	Negativa a pozitiva v rovnováze, průměrná úroveň
Ještě vyhovující	Převaha negativ, výrazné nedostatky, citelně slabá místa
Nevyhovující	Zásadní nedostatky, které ohrožují průběh výchovně-vzdělávacího procesu.
Plní, je v souladu	Dodržuje, čerpá účelně, efektivně

Neplní, není v souladu	<i>Nedodrжуje, nečerpá účelně, efektivně</i>
-------------------------------	--

Další adresáti inspekční zprávy

Adresát	Datum odeslání inspekční zprávy	Podpis příjemce nebo čj. jednacího protokolu ČŠI
Školský úřad Nymburk	12. října 1999	036 313/99-2453
Zřizovatel Obec Budiměřice	12. října 1999	036 314/99-2453
Rada školy	není zřízena	-

Připomínky ředitelky školy

Datum	Čj. jednacího protokolu ČŠI	Text
-	-	Ředitelka školy neměla ke zprávě připomínky.